

Jaciment romà de cal Balart

Rajadell

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	El Racó.
Emplaçament	Carretera que surt del Nucli Antic en direcció S, a 1'3 Km d'aquest, per sota els camps de l'Enveja.
Alçada:	502
Coordenades:	
Latitud:	41.7114
Longitud:	1.70191
UTM Est (X):	392010
UTM Nord (Y):	4618548

Classificació

Número de fitxa	08178 - 134
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Jaciment arqueològic
Estil / època:	Romà
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	No excavat
Protecció	Legal
Observacions protecció:	AEA.Catàleg bens protegits 2014 (num. 21)
Número inventari	Si CC.AA.
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Difícil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. Cad: 08177A01000017
Autoria de la fitxa	PEP 1993 (Jordi Piñero)/ OPC 2017-20
Data de registre de la fitxa:	dc., 22/07/2020 - 02:00

Descripció

Possible jaciment romà o iberoromà detectat el 1993 per troballes superficials de materials arqueològics, en el marc dels treballs del PEP 1993.

Apareix esmentat al llistat del catàleg de bens protegits de 2014 amb el num.21 però la fitxa no ha estat publicada (protecció dubtosa).

En aquest indret es van recollir materials d'època romana (concretament un pondus sencer i fragments de ceràmica comuna), i més recentment, altres restes superficials escasses, com ara algun fragment de ceràmica comuna i de dolium.

Observacions:

A vegades escrit Can Balard.

El jaciment es troba situat en un petit altiplà, al costat d'un turonet rocós. El lloc presenta diverses feixes d'antigues vinyes fetes amb pedra abundant, alguna formant un mur d'un gruix considerable i una barraca. És un terreny força alt, envoltat de petites planes conreables, des del qual es dominen les terres situades cap a tramuntana. S'albira perfectament cal Balart i el barri dels Molins. És a dir, es dominava l'àrea propera a l'itinerari de la via romana que discorria per la riera de Rajadell.

Segons el PEP 1993, per anar al jaciment (situat a 1300m al sud del poble de Rajadell) cal prendre el camí que surt de Rajadell en direcció SE cap a cal Balart, que cal resseguir 1'2 km, passant de llarg el mas, fins a un trencall situat al sud de la Quintana del Pujolar. Des d'aquest punt cal seguir uns 400 m en direcció sud per una pista que es troba en pitjors condicions, fins arribar als camps de l'Enveja, on cal continuar a peu entre els camps 200 m fins arribar a l'indret on es localitza el jaciment, a la banda sud del camí, a uns 75 metres d'aquest.

El 1993 un grup d'excursionistes recollí materials d'època romana (concretament un pondus sencer i fragments de ceràmica comuna) que es trobaven a uns centímetres de profunditat i que en aquell moment havien aflorat a causa de l'obertura del terreny feta per un tractor. Segons els excursionistes, en aquest nivell del subsòl el material era abundant. També van donar notícia d'unes sepultures molt a prop d'aquest lloc. Les prospeccions fetes en el marc del PEP de 1993 només van proporcionar restes superficials escasses, com algun fragment de ceràmica comuna i de dolium.

Es tracta d'un jaciment d'època romana i potser també ibèrica. Amb les poques dades de què es disposa no és possible fer una valoració més concreta, més enllà de proposar la possibilitat de que sigui un assentament rural.

Durant les tasques de revisió de la Carta Arqueològica, el desembre de 2010, les restes superficials localitzades van ser escasses. Es van identificar alguns fragments de ceràmica comuna oxidada, dolia i àmfora romana, sense identificar estructures associables.

El lloc no s'ha localitzat en el moment de fer el present inventari (Mapa). La descripció i la foto 1 corresponen al PEP 1993. Les fotos 2 i 3 corresponen a la carta Arqueològica de la Generalitat (2010) (Fotos: Xavier Esteva).

Història

Aquest jaciment fou descobert per un grup d'excursionistes l'any 1993. Uns mesos després de la troballa comunicaren la notícia a l'Ajuntament i cediren el material. Cal situar cal Balart en relació amb la resta de jaciments romans descoberts als anys 90 del segle XX a Rajadell: Sant Amanç, Monistrollet i el pas de la via romana. Podria ser un petit assentament ibèric romanitzat.

Bibliografia

IPAC. Carta Arqueològica. Servei d'Arqueologia. Generalitat de Catalunya.

PIÑERO, Jordi (1994). Noves dades sobre arqueologia romana a Rajadell: la vil·la de sant Amanç i altres jaciments. A DOVELLA 47 pp. 29-36. Manresa.

AAVV. (2002). La vil·la romana de Sant Amanç de Viladés. Rajadell (Bages). Museu Comarcal de Manresa. Ajuntament de Manresa (Textos de Jordi Piñero, Araceli Martín, Jordi Alemany, Albert Martín, Agustín Gamarra, Maria José García, Antoni Daura)

